

Avdelningen för kunskapsstyrning
för hälso- och sjukvården
Anna Ericsson
anna.ericsson@socialstyrelsen.se

s.remissvar@regeringskansliet.se
karin.m.gustavsson@regeringskansliet.se

Socialstyrelsens yttrande över delbetänkandet En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering (SOU 2020:6)

Socialdepartementets dnr: S2020/00536/SF

Socialstyrelsen är positiv till utredningens förslag som syftar till att göra sjukförsäkringen mer begriplig och rimlig för den enskilde samt att stärka rehabiliteringsperspektivet i sjukförsäkringen. Utredningen bedömer att förslagen även gynnar samarbetet mellan inblandade aktörer i sjukskrivningsprocessen, det vill säga Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, hälso- och sjukvården och den enskilda individen, vilket är positivt och eftersträvänsvärt.

Socialstyrelsens synpunkter begränsas till de delar av förslaget som berör myndighetens verksamhetsområden.

Särskilt om vissa förslag

Kapitel 12.3

Socialstyrelsen är positiv till utredningens förslag om att ärendena ska utredas mer och att Försäkringskassan ska vidta olika utredningsåtgärder i större utsträckning för att få bättre underlag inför ställningstagandet om det finns normalt förekommande arbeten i vilka den försäkrade kan nyttja sin kvarvarande arbetsförmåga. Utredningsåtgärderna kan till exempel bestå av avstämningsmöten som Försäkringskassan initierar eller försäkringsmedicinska utredningar i form av aktivitetsförmågeutredningar (AFU). Att ärendena blir tillräckligt utredda inför beslut innebär större rättssäkerhet för den enskilda individen. Det torde underlätta även för hälso- och sjukvården om ärendena utreds i större utsträckning inför beslut.

Kapitel 12.5 och 12.6

Socialstyrelsen är positiv till utredningens förslag om att det ska vara möjligt att få arbetsförmågan fortsatt bedömd mot arbete hos befintlig arbetsgivare vid dag 180 respektive dag 365 under till exempel en pågående rehabilitering eller upptrappning av arbetstiden.

Ur ett hälso- och sjukvårdsperspektiv är det positivt med stärkt fokus på rehabilitering i sjukskrivningsprocessen. Det underlättar för hälso- och sjukvården att planera för och vidta rehabiliteringsåtgärder tidigt i processen för att minska risken för långa sjukskrivningar. Sjukskrivning ska ses som en del av vård och behandling vari rehabilitering utgör en viktig del för att återfå hälsa och för att komma tillbaka i sysselsättning. Att behöva avbryta en påbörjad rehabilitering eller upptrappning av arbetstid enligt plan, till följd av tidsgränserna i rehabiliteringskedjan, kan upplevas som motsägelsefullt och främjar varken hälso- och sjukvårdens arbete med rehabilitering eller patientens möjligheter och motivation att delta aktivt i sin rehabilitering.

Socialstyrelsen vill understryka att de nya begreppen som föreslås införas i sjukförsäkringen, *övervägande skäl* och *hög grad av sannolikhet*, inte i sig gör bedömningarna mer transparenta och begripliga. För att sjukförsäkringen ska uppfattas som begriplig och rimlig av de enskilda individerna måste det finnas förutsättningar att tillämpa de nya reglerna på ett enhetligt och rättssäkert sätt.

Socialstyrelsen instämmer i att alla diagnoser, och även samsjuklighet, ska kunna beaktas vid prövning av om övervägande skäl finns för att skjuta upp bedömningen mot angivet normalt förekommande arbete. Det är problematiskt att psykiatriska diagnoser i stor utsträckning har tolkats som diffusa diagnoser och därför kommit att undantas vid prövningen av om det finns särskilda skäl för att skjuta upp bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Thomas Lindén. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Anders Fejer deltagit. Utredaren Anna Ericsson har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Thomas Lindén

Anna Ericsson